

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

LƯƠNG HOÀNG QUÝ

**TÁC ĐỘNG BIỆN CHỨNG
CỦA SỰ PHÁT TRIỂN KINH TẾ
ĐẾN LĨNH VỰC BẢO VỆ AN NINH - TRẬT TỰ
Ở VIỆT NAM HIỆN NAY**

Chuyên ngành: Triết học

Mã số: 60 22 03 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ TRIẾT HỌC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Phạm Thái Bình

HÀ NỘI - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi và được sự hướng dẫn khoa học của PGS.TS Phạm Thái Bình. Các nội dung nghiên cứu, kết quả trong đề tài này là trung thực và chưa công bố dưới bất kỳ hình thức nào trước đây. Những số liệu trong các bảng biểu phục vụ cho việc phân tích, nhận xét, đánh giá được chính tác giả thu thập từ các nguồn khác nhau có ghi rõ trong phần tài liệu tham khảo.

Ngoài ra, trong luận văn còn sử dụng một số nhận xét, đánh giá cũng như số liệu của các tác giả khác, cơ quan tổ chức khác đều có trích dẫn và chú thích nguồn gốc.

Nếu phát hiện có bất kỳ sự gian lận nào tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về nội dung luận văn của mình.

Tác giả luận văn

Lương Hoàng Quý

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài	5
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	6
5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu	7
6. Đóng góp của đề tài	8
7. Ý nghĩa lý luận và ý nghĩa thực tiễn của luận văn	8
8. Cấu trúc của đề tài	8
Chương 1. KHÁI QUÁT VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ VÀ SỰ TÁC ĐỘNG CỦA PHÁT TRIỂN KINH TẾ ĐẾN TRẬT TỰ AN TOÀN XÃ HỘI	9
1.1. Nhận thức chung về phát triển kinh tế và trật tự an toàn xã hội.....	9
1.1.1. Khái niệm kinh tế, phát triển kinh tế	9
1.1.2. Khái niệm trật tự an toàn xã hội	14
1.2. Sự tác động của phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội	19
1.2.1. Tác động tích cực	19
1.2.2. Tác động tiêu cực	25
Tiểu kết chương 1.....	33
Chương 2. THỰC TRẠNG SỰ TÁC ĐỘNG CỦA PHÁT TRIỂN KINH TẾ ĐẾN TRẬT TỰ AN TOÀN XÃ HỘI Ở NƯỚC TA HIỆN NAY	34
2.1. Những thành tựu trong phát triển kinh tế góp phần đảm bảo trật tự an toàn xã hội ở nước ta hiện nay	34
2.1.1. Sự phát triển kinh tế góp phần kiến tạo sự ổn định chính trị, ổn định xã hội, kiềm chế và từng bước đẩy lùi tội phạm	34
2.1.2. Sự phát triển kinh tế góp phần ổn định trật tự an toàn giao thông, trật tự công cộng, bảo vệ môi trường.....	37
2.1.3. Kinh tế phát triển, xã hội văn minh, những tệ nạn, hủ tục, thói quen lạc hậu bị xóa bỏ	39
2.2. Những tác động trái chiều từ sự phát triển kinh tế đến đảm bảo trật tự an toàn xã hội ở nước ta hiện nay.....	45
2.2.1. Xu hướng tự phát trong quá trình tăng trưởng kinh tế tác động tiêu cực đến trật tự an toàn xã hội	45
2.2.2. Nền kinh tế phát triển thiếu bền vững, phiến diện, năng lực cạnh tranh yếu tiềm ẩn nhiều nhân tố gây mất trật tự an toàn xã hội	58

2.2.3. Vai trò quản lý Nhà nước về kinh tế chưa hiệu quả là điều kiện làm nảy sinh tội phạm về TTATXH	59
2.2.4. Sự tác động của mặt trái kinh tế thị trường đến các lực lượng thực thi pháp luật trong đó có lực lượng CAND	60
2.2.5. Nguyên nhân của những tác động trái chiều	62
Tiểu kết chương 2	65
Chương 3. PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP CƠ BẢN NHẪM TĂNG CƯỜNG TÁC ĐỘNG TÍCH CỰC CỦA PHÁT TRIỂN KINH TẾ ĐẾN TRẬT TỰ AN TOÀN XÃ HỘI Ở VIỆT NAM HIỆN NAY	66
3.1. Dự báo và phương hướng cơ bản tăng cường tác động tích cực của phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam hiện nay.....	66
3.1.1. Dự báo tình hình kinh tế quốc tế và trong nước tác động đến TTATXH trong thời gian tới	66
3.1.2 Một số phương hướng cơ bản nhằm tăng cường tác động tích cực của phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam hiện nay	71
3.2. Những giải pháp chủ yếu nhằm tăng cường sự tác động của phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam hiện nay	82
3.2.1. Không ngừng nâng cao mức sống của nhân dân, thu hẹp khoảng cách giàu nghèo	82
3.2.2. Giải quyết tốt việc làm và nâng cao thu nhập cho người lao động	85
3.2.3. Gắn kết văn hóa giáo dục với phát triển kinh tế bảo đảm sự ổn định và phát triển bền vững	87
3.2.4. Đẩy mạnh cuộc đấu tranh phòng chống tội phạm, bảo đảm trật tự an toàn xã hội, xây dựng lực lượng CAND chính quy tinh nhuệ, từng bước hiện đại	89
Tiểu kết chương 3	95
KẾT LUẬN	96
TÀI LIỆU THAM KHẢO	97

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Chủ nghĩa Xã hội	CNXH
An ninh Quốc gia	ANQG
Trật tự An toàn Xã hội	TTATXH
Công an Nhân dân	CAND
Cảnh sát Nhân dân	CSND
An ninh trật tự	ANTT
An toàn xã hội	ATXH
Công nghiệp hóa	CNH
Hiện đại hóa	HDH

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Sự vận động, phát triển của một sự vật, hiện tượng là sự tác động biện chứng của các yếu tố cấu thành. Phương pháp hệ thống - cấu trúc khẳng định rằng, một hệ thống chỉ có thể tồn tại, vận động và phát triển bền vững khi các yếu tố cấu thành hệ thống nằm trong mối liên hệ chặt chẽ, quy định, tác động qua lại lẫn nhau, vừa là nguyên nhân vừa là kết quả của nhau. Quán triệt phương pháp luận biện chứng duy vật vào đời sống xã hội, có thể khẳng định, xã hội là một kết cấu đặc thù, các lĩnh vực cơ bản hợp thành như kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng - an ninh... có quan hệ tương tác biện chứng qua lại với nhau.

Về mặt lý luận, giữ vững ổn định về trật tự an toàn xã hội và ổn định về kinh tế - xã hội là điều kiện sống còn, cốt tử của một chế độ xã hội. Quy luật lịch sử dân tộc ta cũng đã chứng minh một chân lý: dựng nước luôn phải đi đôi với giữ nước. Phát triển kinh tế và bảo đảm an ninh - trật tự có mối quan hệ biện chứng tác động qua lại lẫn nhau, trong đó phát triển kinh tế là yếu tố nền tảng tác động mạnh mẽ đến sự ổn định của tình hình an ninh - trật tự. Ph.Ăngghen từng khẳng định “thất bại hay thắng lợi của chiến tranh đều phụ thuộc vào điều kiện kinh tế”[38; 95].

Về mặt thực tiễn, sau 30 năm đổi mới, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và mở rộng hội nhập quốc tế, những thành tựu kinh tế - xã hội đạt được là hết sức to lớn, đất nước bước vào thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và phấn đấu đến năm 2020 cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại như Nghị quyết XI Đảng ta đã khẳng định. Trong sự nghiệp đổi mới, chúng ta luôn đặt nhiệm vụ phát triển kinh tế lên hàng đầu để sớm đưa nước ta thoát khỏi tình trạng kém phát triển. Chính vì vậy, đời sống nhân dân được cải thiện rõ rệt; chính trị - xã

hội ổn định; trật tự an toàn xã hội được tăng cường... Bên cạnh đó, thực tiễn những năm đổi mới vừa qua cũng cho thấy, tình hình tội phạm và tệ nạn xã hội diễn biến phức tạp, cuộc đấu tranh phòng chống tội phạm dù đã đạt được những kết quả nhất định, song những hạn chế về kinh tế, xã hội, những tác động tiêu cực của thời kỳ mở cửa, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch... đặt ra những thách thức lớn đối với lĩnh vực đảm bảo an ninh - trật tự. Chúng ta đều nhận thấy rằng: kinh tế chưa phát triển bền vững, chất lượng, hiệu quả, sức cạnh tranh thấp, thiếu đồng bộ tiềm ẩn nhiều nguy cơ thách thức. Điều đó có ảnh hưởng rất lớn đến tình hình trật tự an toàn xã hội ở nước ta hiện nay.

Để đạt mục tiêu đến 2020 nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại thì tất yếu phải giữ vững ổn định chính trị, giữ vững trật tự an toàn xã hội, ngăn chặn đẩy lùi tội phạm, tệ nạn xã hội, độc lập chủ quyền quốc gia được giữ vững. Việc nhận thức một cách đúng đắn về sự tác động của phát triển kinh tế tới lĩnh vực đảm bảo an ninh - trật tự là vấn đề lý luận căn bản lâu dài cần phải nghiên cứu toàn diện đồng thời là vấn đề thực tiễn bức xúc hiện nay khi đất nước ta đang trong quá trình hội nhập, thời cơ và thách thức đan xen nhau. Từ lý luận và thực tiễn đó tác giả chọn đề tài *“Tác động biện chứng của sự phát triển kinh tế đến lĩnh vực bảo vệ an ninh - trật tự ở Việt Nam hiện nay”* làm đề tài luận văn của mình.

2. Tình hình nghiên cứu

Phát triển kinh tế, an ninh - trật tự, là những lĩnh vực được nhiều ngành khoa học quan tâm nghiên cứu, tìm hiểu ở nhiều góc độ khác nhau. Trong khuôn khổ nghiên cứu của đề tài xin được đề cập đến những công trình nghiên cứu tiêu biểu, những bài tạp chí bình luận chuyên sâu về phát triển kinh tế, an ninh - trật tự.

“Phát triển kinh tế” là khái niệm khá quen thuộc ở Việt Nam. Đã có nhiều nghiên cứu tiên hành khai thác khái niệm này phù hợp với thực tiễn đất

nước và bối cảnh thế giới hiện nay. Các nghiên cứu khoa học môi trường, khoa học xã hội, đã có những đóng góp nhất định cho việc hoàn thiện hệ thống quan điểm lý luận về phát triển kinh tế ở nước ta trong thời gian tới.

- “*Kinh tế phát triển*”, PGS.TS Phạm Ngọc Linh, TS Nguyễn Thị Kim Dung, (Nxb Đại học Kinh tế quốc dân, 2011). Tác giả đã trình bày cơ bản nhất những vấn đề thuộc về kinh tế học: tăng trưởng kinh tế; phát triển kinh tế; các nhân tố tác động đến tăng trưởng và phát triển... có những ví dụ minh họa và có rất nhiều số liệu thống kê về sự phát triển kinh tế của Việt Nam và các nước khác. Giáo trình là nguồn tài liệu hữu ích trong quá trình làm đề tài của tác giả.

- Đề tài cấp bộ “*Phát triển bền vững từ quan niệm đến hành động*” của PGS.TS Hà Huy Thành (chủ nhiệm) (2009). Đề tài nghiên cứu tổng quan nội dung cơ bản và quá trình hình thành, phát triển của khái niệm, chương trình hành động, chỉ tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc và các quốc gia, khu vực trên thế giới. Trên cơ sở đó rút ra những bài học về phát triển kinh tế bền vững phù hợp với điều kiện của Việt Nam.

- “*Phát triển bền vững ở Việt Nam: Thành tựu, cơ hội, thách thức và triển vọng*”, của GS.TSKH Nguyễn Quang Thái và PGS.TS Ngô Thắng Lợi (NXB Lao động - xã hội, 2007) đã nghiên cứu thực trạng phát triển của kinh tế - xã hội Việt Nam trong thời gian đổi mới, phân tích những yếu tố hay điều kiện để có thể giúp Việt Nam đạt được những kết quả khả quan để thực hiện phát triển bền vững.

- “*Tác động của kinh tế thị trường đối với quốc phòng, an ninh ở Việt Nam*”, của TS Nguyễn Văn Ngừng (Nxb Chính trị Quốc gia, 2005). Tác giả đã trình bày có hệ thống về nhận thức chung về kinh tế thị trường; sự hình thành và phát triển nền kinh tế thị trường ở Việt Nam; sự tác động của kinh tế thị trường đối với quốc phòng, an ninh; từ những thực trạng đó của Việt Nam tác

giả đã đưa ra hệ thống các nguyên tắc và giải pháp nhằm đẩy mạnh phát triển kinh tế và tăng cường tiềm lực quốc phòng, an ninh trong phát triển kinh tế thị trường ở nước ta.

- Luận án “*Phát triển kinh tế bền vững ở Việt Nam hiện nay*” của Nguyễn Hữu Sở (Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, 2009) đã luận giải một số vấn đề về lý luận và thực tiễn về phát triển bền vững; đánh giá, phân tích thực trạng nền kinh tế quốc dân kể từ khi thực hiện mô hình kinh tế mới để chỉ ra những mặt được và chưa được trong việc thực hiện mục tiêu bền vững; đề xuất một số giải pháp cơ bản bảo đảm phát triển bền vững trong thời gian tới.

Dưới góc độ an ninh - trật tự, đặc biệt là trật tự an toàn xã hội đã có nhiều công trình nghiên cứu khoa học, các luận văn, giáo trình, sách chuyên khảo, các bài viết:

- Sách “*Tội phạm học Việt Nam*”, chỉ đạo biên soạn: GS.TS Trần Đại Quang, Tổng chủ biên: GS.TS Nguyễn Xuân Yêm (Nxb Công an Nhân dân, 2013). Bộ sách gồm 3 tập với hơn 2600 trang tài liệu trình bày rất đầy đủ và chi tiết về tội phạm học; quá trình hình thành phát triển tội phạm học và tội phạm học xã hội chủ nghĩa với tư cách là một ngành khoa học; tình hình tội phạm trên Thế giới và Việt Nam, đặc điểm của từng loại tội phạm cụ thể; các chương trình phòng chống tội phạm Quốc gia. Bộ sách là nguồn tài liệu quý trong nghiên cứu và hoạt động thực tiễn đấu tranh phòng chống tội phạm.

- Đề tài khoa học cấp Bộ của Ths Đặng Đức Nghĩa (2001) “*Ảnh hưởng của những yếu tố tiêu cực của kinh tế thị trường đến quá trình hoạt động của tội phạm có tổ chức ở nước ta hiện nay*”. Tác giả đã phân tích làm rõ những tác động của kinh tế thị trường ảnh hưởng tới điều kiện hoạt động, phương thức tổ chức, hoạt động của bọn tội phạm có tổ chức. Qua đó phát hiện ra những sơ hở thiếu sót trong quá trình quản lý kinh tế, xã hội từ đó tác giả đề

xuất những biện pháp hạn chế những tiêu cực xã hội, làm giảm những điều kiện mà bọn tội phạm có tổ chức lợi dụng hoạt động.

- Sách “*Quản lý nhà nước về An ninh Quốc gia, Trật tự An toàn xã hội*” của GS.TS Trần Đại Quang (Nhà xuất bản Học viện CSND, 2010).

- Đề tài cấp bộ “*Mối đe dọa đối với an ninh phi truyền thống và tác động của nó tới quan hệ quốc tế hiện nay*” của PGS.TS Hồ Châu (Chủ nhiệm) (2006).

Như vậy, xung quanh vấn đề phát triển kinh tế, an ninh - trật tự đã có nhiều công trình nghiên cứu khá sâu sắc song vấn đề tác động biện chứng của sự phát triển kinh tế đến lĩnh vực bảo vệ an ninh - trật tự vừa là vấn đề lý luận phức tạp cần phải nghiên cứu toàn diện, đồng thời là vấn đề thực tiễn bức xúc hiện nay khi đất nước ta đang trong quá trình hội nhập.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài

3.1. Mục đích của đề tài

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận về sự tác động của phát triển kinh tế tới trật tự an toàn xã hội, đề tài chỉ ra được thực trạng sự tác động của phát triển kinh tế tới trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam hiện nay, từ đó đưa ra các giải pháp căn bản nhằm tăng cường tác động tích cực của phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Phân tích làm sáng rõ khái niệm: Phát triển kinh tế, trật tự an toàn xã hội. Trên cơ sở đó, nghiên cứu sự tác động của phát triển kinh tế tới trật tự an toàn xã hội.

- Nghiên cứu, khảo sát thực trạng về sự tác động của phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội; chỉ ra những tác động tích cực và tác động trái chiều của quá trình phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam hiện nay.

- Dự báo và xây dựng các nhóm giải pháp chủ nhằm tăng cường tác động tích cực của phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Thông qua việc nghiên cứu sự tác động của phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội tìm ra những mâu thuẫn nảy sinh từ sự vận động của nền kinh tế tác động tích cực, tiêu cực đến trật tự an toàn xã hội ở nước ta hiện nay, từ đó đưa ra những phương hướng, giải pháp góp phần tăng cường những tác động tích cực từ sự phát triển kinh tế đến trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Nội dung khảo sát:

Cụm từ an ninh - trật tự bao gồm 02 khái niệm sau đây:

- An ninh quốc gia (ANQG): Là sự ổn định, phát triển bền vững của chế độ xã hội chủ nghĩa và Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, sự bất khả xâm phạm về độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. (Khoản 1 điều 3 Luật số 32/2004/QH11, Luật An ninh quốc gia, Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, khóa XI ban hành ngày 03 tháng 12 năm 2004).

ANQG bao gồm: an ninh chính trị, an ninh văn hóa - tư tưởng, an ninh kinh tế, an ninh đối ngoại, an ninh quân sự... Trong đó an ninh chính trị là cốt lõi và xuyên suốt.

- Theo Từ điển Bách Khoa CAND năm 2005, Trật tự an toàn xã hội (TTATXH): Là trạng thái xã hội bình yên trong đó mọi người được sống yên ổn trên cơ sở các quy phạm pháp luật, các quy tắc và chuẩn mực đạo đức, pháp lý xác định. (Từ điển Bách khoa CAND, NXB CAND. 2005, tr.1183).

ANQG và TTAXH có mối quan hệ chặt chẽ và tác động lẫn nhau.

An ninh quốc gia là thể hiện quan hệ chính trị giữa các giai cấp, khẳng định vị trí của giai cấp cầm quyền đối với các nước khác trên thế giới. Còn trật tự an toàn xã hội là hệ thống các quan hệ xã hội được hình thành và điều

chính bởi hệ thống các quy phạm pháp luật của Nhà nước, và các chuẩn mực đạo đức, thuần phong mỹ tục, trong đời sống cộng đồng của mỗi dân tộc, một quốc gia, nhờ đó, mọi công dân sống và lao động có tổ chức, có kỷ cương, mọi lợi ích chính đáng được được bảo đảm không bị xâm hại.

Bảo vệ an ninh quốc gia là bảo vệ độc lập chủ quyền thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, bảo vệ nền kinh tế và hệ thống chính trị của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam. Như vậy, bảo vệ an ninh quốc gia gồm hai nội dung: bảo vệ quan hệ chính sách đối nội và quan hệ chính sách đối ngoại được thể hiện trong Hiến pháp và hệ thống luật pháp của Nhà nước. Còn bảo vệ trật tự an toàn xã hội bao gồm các nội dung chủ yếu: chống tội phạm, giữ gìn trật tự công cộng, phòng ngừa tai nạn, bài trừ tệ nạn xã hội, chống ô nhiễm môi trường nhằm đảm bảo hoạt động bình thường yên ổn, hợp pháp của các cơ quan Nhà nước, các tổ chức xã hội và mọi công dân.

Vấn đề về tác động biện chứng của sự phát triển kinh tế đến lĩnh vực an ninh - trật tự ở Việt Nam hiện nay là vấn đề rộng lớn, phức tạp, cần có sự nghiên cứu một cách hệ thống, trong khuôn khổ luận văn thạc sĩ, đề tài chỉ đi sâu nghiên cứu một phần nhỏ trong sự tác động biện chứng này, cụ thể, tác giả chỉ tập trung nghiên cứu những yếu tố thuộc về sự phát triển kinh tế tác động đến trật tự an toàn xã hội ở Việt Nam hiện nay.

- Thời gian khảo sát nghiên cứu: từ năm 2005 – nay.

5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Cơ sở lý luận

Đề tài dựa trên cơ sở lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh về mối quan hệ giữa tồn tại xã hội và ý thức xã hội và phát triển kinh tế, cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng; chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước; nghị quyết, chỉ thị của Bộ Công an và sử dụng các kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học có liên quan đến đề tài.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp luận của triết học Mác - Lênin về chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử.

- Phương pháp phân tích - tổng hợp.
- Phương pháp quy nạp - diễn dịch.
- Phương pháp lôgic - lịch sử.
- Phương pháp thống kê và điều tra xã hội học.

6. Đóng góp của đề tài

Luận văn nghiên cứu thành công sẽ góp phần nâng cao hiệu quả cuộc đấu tranh phòng, chống tội phạm giữ gìn trật tự an toàn xã hội góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế ở nước ta trong giai đoạn hiện nay.

7. Ý nghĩa lý luận và ý nghĩa thực tiễn của luận văn

7.1. Ý nghĩa lý luận

Luận văn góp phần hoàn thiện và phát triển lý luận chung về phát triển kinh tế và đảm bảo an ninh - trật tự ở Việt Nam hiện nay.

7.2. Ý nghĩa thực tiễn

Về mặt thực tiễn, luận văn chỉ ra được thực trạng về sự tác động của phát triển kinh tế tới TTATXH ở Việt Nam hiện nay, từ đó đưa ra các giải pháp căn bản nhằm thúc đẩy phát triển những tác động tích cực và hạn chế những tác động tiêu cực từ tình hình phát triển kinh tế tới nhiệm vụ giữ gìn TTATXH ở nước ta.

Luận văn có thể được sử dụng làm tài liệu tham khảo cho việc hoạch định các chính sách, kế hoạch phát triển kinh tế, đảm bảo TTATXH ở nước ta hiện nay, đồng thời cũng làm tài liệu tham khảo trong nghiên cứu, giảng dạy các môn lý luận chính trị, pháp luật.

8. Cấu trúc của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, đề tài gồm 03 chương 06 tiết.

Chương 1

KHÁI QUÁT VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ VÀ SỰ TÁC ĐỘNG CỦA PHÁT TRIỂN KINH TẾ ĐẾN TRẬT TỰ AN TOÀN XÃ HỘI

1.1. Nhận thức chung về phát triển kinh tế và trật tự an toàn xã hội

1.1.1. Khái niệm kinh tế, phát triển kinh tế

1.1.1.1. Khái niệm kinh tế

Kinh tế là khái niệm được hiểu theo nhiều nghĩa khác nhau. Nghĩa chung nhất, có thể hiểu kinh tế là tổng hòa các mối quan hệ tương tác lẫn nhau giữa con người với con người trong xã hội. Mối quan hệ này liên quan trực tiếp đến quá trình lao động sản xuất, trao đổi, phân phối, tiêu dùng các loại sản phẩm hàng hóa và dịch vụ, nhằm mục đích thỏa mãn nhu cầu ngày càng cao của con người.

Có thể tiếp cận khái niệm kinh tế ở 2 cách hiểu cơ bản sau:

Thứ nhất, kinh tế là tổng thể các quan hệ sản xuất nhất định trong một giai đoạn lịch sử phù hợp với một trình độ nhất định của lực lượng sản xuất. Kinh tế chính là hoạt động lao động và tiêu dùng của con người mang tính lịch sử - xã hội, trong những giai đoạn khác nhau thì hoạt động kinh tế mang đặc trưng khác nhau.

Thứ hai, kinh tế là toàn bộ các ngành kinh tế quốc dân, hoặc một bộ phận của nền kinh tế quốc dân.

Khái niệm kinh tế và khái niệm hoạt động kinh tế có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Hoạt động kinh tế chính là hoạt động cơ bản, thường xuyên gắn liền với sự tồn tại của xã hội loài người. Đó là toàn bộ quá trình hoạt động sản xuất và tái sản xuất ra của cải vật chất cho xã hội, phục vụ nhu cầu đời sống con người ngày càng tăng lên. Nhờ có hoạt động kinh tế mà mỗi quốc gia có thể phát triển kinh tế, cải thiện đời sống xã hội, ổn định an ninh chính trị.

1.1.1.2. Khái niệm phát triển kinh tế

Sự phát triển của một chế độ xã hội được biểu hiện tập trung chủ yếu trên lĩnh vực kinh tế. Các quốc gia trên thế giới đều phấn đấu vì mục tiêu: phát triển kinh tế, ổn định đời sống xã hội. Và đây có thể coi là thước đo chủ yếu về sự tiến bộ của các quốc gia trong mỗi giai đoạn nhất định.

Theo lý thuyết tăng trưởng và phát triển kinh tế của kinh tế học phát triển: *Phát triển kinh tế* là khái niệm có nội dung phản ánh rộng hơn so với khái niệm *tăng trưởng kinh tế*. Nếu như *tăng trưởng kinh tế* về cơ bản chỉ là sự gia tăng thuần túy về mặt lượng của các chỉ tiêu kinh tế tổng hợp: GNP, GNP/đầu người hay GDP, GDP/đầu người... thì *phát triển kinh tế* ngoài việc bao hàm quá trình gia tăng đó, còn có một nội hàm phản ánh rộng lớn hơn, sâu sắc hơn, đó là những biến đổi về mặt chất của nền kinh tế – xã hội, mà trước hết là sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng CNH, HĐH và kèm theo đó là việc không ngừng nâng cao mức sống toàn dân, trình độ phát triển văn minh xã hội thể hiện ở hàng loạt tiêu chí như: thu nhập thực tế, tuổi thọ trung bình, tỷ lệ chết của trẻ sơ sinh, trình độ dân trí, bảo vệ môi trường, và khả năng áp dụng các thành tựu khoa học - kỹ thuật vào phát triển kinh tế – xã hội...

Với nội hàm rộng lớn trên đây, về cơ bản khái niệm *phát triển kinh tế* đã đáp ứng được các nhu cầu đặt ra cho sự phát triển toàn diện nhiều lĩnh vực kinh tế, văn hoá, xã hội... Tuy nhiên như đã biết, trong khoảng hơn hai thập niên vừa qua, do xu hướng hội nhập, khu vực hoá, toàn cầu hoá phát triển ngày càng mạnh mẽ hơn nên đã nảy sinh nhiều vấn đề dù là ở phạm vi từng quốc gia, lãnh thổ riêng biệt, song lại có ảnh hưởng chung đến sự phát triển của cả khu vực và toàn thế giới, trong đó có những vấn đề cực kỳ phức tạp, nan giải đòi hỏi phải có sự chung sức của cả cộng đồng nhân loại, ví dụ như: môi trường sống, thiên tai, dịch bệnh, chiến tranh, khủng bố... Từ đó đòi hỏi sự phát triển của mỗi quốc gia, lãnh thổ và cả thế giới phải được nâng lên tầm cao mới cả về chiều rộng và chiều sâu của sự hợp tác, phát triển. Thực